

**EESTI LINDUDE STAATUS, PESITSUSAEGNE JA
TALVINE ARVUKUS 2003–2008**

Jaanus Elts¹, Andres Kuresoo, Eerik Leibak, Aivar Leito, Agu Leivits,
Vilju Lilleleht, Leho Luigujõe, Eve Mägi, Rein Nellis, Renno Nellis &
Margus Ots

Eesti Ornitoloogiaühing, pk. 227, 51001 Tartu.

¹e post: Jaanus.Elts@eoy.ee

koostöös:

Sven Aun, Margus Ellermaa, Tarmo Evestus, Riho Kinks, Tiit Leito, Heikki Luhamaa, Asko Lõhmus, Mati Martinson, Riho Männik, Triin Paakspuu, Hannes Pehlak, Raul Rosenvald, Mati Salumäe, Gunnar Sein, Urmas Sellis, Indrek ja Jaak Tammekänd, Aarne ja Eet Tuule, Joosep Tuvi, Tarvo Valker, Veljo Volke, Ülo Väli.

Kokkuvõte. Artiklis esitatakse Eesti linnustiku uus liiginimestik ning hinnangud linnuliikide pesitsusaegse ja kesktalvise arvukuse ja nende muutuste kohta. Seisuga 01. 01. 2009 oli Eesti ametlikus lindude nimestikus 371 liiki (s.h. A C kategooria liike 366 ja D kategooria liike 5). Eestis pesitseb 225 liiki linde, kelledest 210 liiki on regulaarsed haudelinnud. Talvel esineb meil 158 linnuliiki (regulaarselt 109) ja läbirändel 215 liiki (regulaarselt 204). Eksikülalisi on Eesti lindude nimekirjas 110 liiki. Pesitsusaegse arvukuse tugevat tõusu aastatel 1991–2008 sedastati 23 liigi puhul, tugev langus oli täheldatav 19 liigil. Eestis pesitseb 13,4–20,4 miljonit paari linde ning talvitub 3,5–9,4 miljonit lindu.

Sissejuhatus

Eesti lindude esinemisstaatus ja pesitsusaegse arvukuse kohta on ilmutud neli ülevaadet (Lilleleht & Leibak 1993, Leibak *et al.* 1994, Lõhmus *et al.* 1998, Elts *et al.* 2003). Vastavalt sellele, kuidas linnuliigid oma levikut muudavad, üldised olud nende arvukust mõjutavad ning meie

teadmised muutuvad, tuleb regulaarselt üle vaadata ka faunistiline info. Artiklis esitatakse Eesti linnustiku uus liiginimestik ning hinnangud lindude pesitsusaegse ja kesktalvise arvukuse ning nende muutuste kohta. Samuti hinnatakse erinevate liikide uurituse taset, et võimaldada paremini planeerida edasist tööd.

Materjal ja metoodika

Algandmestik hõlmas kõiki autorite kollektiivile kättesaadavaid allikaid, eelkõige aga mitmete Eesti Ornitoloogiaühingu projektide, eriuuringute ja linnuharulduste komisjoni poolt kogutud andmeid ning piirkondlikke kokkuvõtteid (eeskätt Pärnumaa, Saaremaa, Läänemaa, Hiiumaa ja Tartumaa kohta). Suur abi oli EOÜ linnuatlase projekti raames teostatud transektloendustest. Hinnangute kooskõlastamiseks toimus 9 umbes kuuetunnist arutelu, mis ühes ettevalmistavate töödega teeb kaugelt üle 600 inimtöötundi.

Linnuliigi esinemisstaatus iseloomustati kahel viisil. Neist esimene (edaspidi: **esinemiskategooria**) lähtub Euroopa linnuharulduste komisjonide liidu nõuetest ja eristab viis juhtu¹:

A – loodusliku päritoluga liigid, keda on kohatud 01.01.1950–01.01.2009;

B – loodusliku päritoluga liigid, keda on kohatud ainult enne 1950. a.;

C – liigid, kes introductseeritud või vangistusest põgenenud isendite najal on moodustanud looduses püsiva populatsiooni, samuti liigid, kes satuvad meile nüüsgusest populatsioonist väljastpoolt Eestit;

D – liigid, kelle päritolu on ebaselge;

E – vangistusest (puurid, linnuaiad) lahtipääsenud liigid.

Staatus määrati sarnaselt varasemaga (Lilleleht & Leibak 1993, Lõhmus *et al.* 1998, Elts *et al.* 2003):

H – haudelind, pesitseb Eestis regulaarselt;

S – mittepesitsev suvilind;

L – läbirändaja;

T – talvituja;

---

¹ lühendid siin ja edaspidi nagu tabelis 1.

( ) – mitte iga aastane e. ebaregulaarne (haudelind jne.);

[ ] – juhuslik (haudelind jne.)²;

E – eksikülaline;

int – sissetalutud (introdutseeritud).

Juhuslikuks haude , ränd , tali või suvilinnuks loeti liigid, kelle kohta on Eestis teada harvad kohtamisjuhud aastatest 1971–2008. Mitte iga aastasteks või regulaarseteks loeti seevastu liigid, kes teatava sagedusega esinesid viimasel 18 aastal (1991–2008), kusjuures neil juhtudel, mil selle perioodi jooksul toimus sageduse selge ühesuunaline muutus, arvestati staatuse hinnangus viimaste aastate andmeid.

Lindude **pesitsusaegset arvukust** (pesitsuspopulatsiooni suurust) hinnati haudepaaride arvuna. Mõnede liikide või rühmade puhul, kes ei moodusta püsivaid haudepaare (nt. kanalised, osa kurvitsalisi) või kelle populatsioonides leidub palju territoriaalseid üksikisendeid (nt. röövlinnud, areaali piiril olevad värvulised), loeti haudepaariks tinglikult isaslindude või pesitsusterritooriumide arv. Suur konnakotka puhul loeti selle liigi paarideks ka segapaarid väike konnakotkaga.

Pesitsusaegne arvukus hinnati:

- vahemikuna (miinimum maksimum), mis arvestab niihästi arvukuse aastaseid kõikumisi kui hinnangu ebatäpsust. Eesmärgiks oli, et tegelik arvukus jääks suure tõenäosusega esitatud vahemikku;
- üldjuhul aastate 2003–2008 andmete alusel, välja arvatud juhtudel, mil:
  - 1) arvukus on viimastel aastatel järsult kasvanud/kahanenud (nt. kormoran, kanakull) – siis arvestati võimalikult viimaseid andmeid (eelistatult 2008. a. seis);
  - 2) käesoleval sajandil on tehtud vaid üks (või mõni) täpsem loendus – hinnang tugines täpse loenduse andmestikul (sõltumata aastast).

Paljud arvukushinnangud on tehtud ebapiisava informatsiooni alusel ja nendesse tuleb suhtuda kriitiliselt. Et võimaldada

---

² arvukus on esitatud vaid siis, kui juhuslik talvitumine või pesitsemine on aset leidnud aastatel 2003–2008.

orienteerumist nende tõe läheduses, on esitatud hinnangute saamise meetod(id) ja usaldatavuse määr.

Meetoditena eristati:

- 1 – üldloendus (täpne loendus kogu või ligilähedaselt kogu Eestis);
- 2 – eksperthinnang (hinnang liiki uurivate spetsialistide poolt);
- 3 – kompilatsioon (eri allikate, sh. kirjanduse ja projektide andmestiku ühendamine Eesti erinevate piirkondade kohta mitte eksperdi poolt);
- 4 – ekstrapoleering (prooviaala andmete ekstrapoleerimine kogu Eestile);
- 5 – ligilähedane hinnang varasema andmestiku ja teadaoleva hiljutise trendi põhjal (tabelis näidatakse kaldkriipsu ees ka varasem meetod, nt. 2/5 aluseks on varasem eksperthinnang);
- 6 – umbmäärane hinnang – kasutati Eesti piirkondlikke hinnanguid ja asustustihedusi naabermaades (Lõuna Soome, Läti).

Usaldatavus jagab hinnangud kolme põhigruppi:

- A** – usaldatav arvuline andmestik viimaste aastate kohta;
- B** – esinemissagedus üldiselt hästi teada, kuid kvantitatiivne andmestik vähene või ebatäielik;
- C** – (kaasaegne) kvantitatiivne andmestik (peaaegu) puudub.
- Kahetähelist kombinatsiooni on kasutatud juhtudel, kui andmete usaldatavus jäi kahe kategooria vahele ning esimene täht näitab, pigem kumba kategooriasse hinnang kuulub. Näiteks C B tähendab, et liigi kohta puudub kvantitatiivne andmestik, kuid on teada esinemissagedus.

1991.–2008. aastal toimunud arvukuse muutuste (**trendide**) määratlemisel lähtuti üle euroopalistest kriteeriumidest (Hildén & Saris 1990), mis olid kasutusel ka varem (Lilleleht & Leibak 1993, Lõhmus *et al.* 1998, Elts *et al.* 2003):

- e** püsiva pesitsejana sel ajavahemikul kadunud;
- tugev langus (üle 50%);
- mõõdukas langus (10–50%);
- (-) arvatav langus (tõendusmaterjal puudub);
- 0** märkimisväärseid muutusi ei olnud (stabiilne);
- (0)** arvatavasti stabiilne;
- f** arvukus tugevasti kõikunud, kuid kindla suunata;
- (+) arvatav tõus (tõendusmaterjal puudub);
- + mõõdukas tõus (10–50%);
- ++ tugev tõus (üle 50%);

- (n) uustulnuk, üksikud pesitsusjuhud;
- n uustulnuk, muutunud püsivaks haudelinnuks;
- ? seisund ebaselge/pole teada.

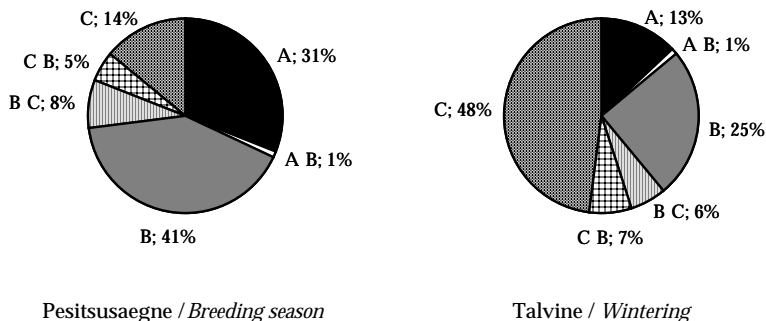
Paljude liikide pesitsusaegsete trendide hindamisel oli põhiliseks allikaks punktloenduste andmebaas. Üle vaadati ka trendide varasemad hinnangud ning muudeti neid, kui leidis uusi, täpsustavaid või parandavaid andmeid.

Lindude talvist arvukust hinnati jaanuari seisuga ning see on esitatud isendite arvuna. Alusandmetena kasutati näiteks talvituvate veelindude loendusi, maismaa talilinnuloendusi, samuti andmeid liigi rändsuse kohta meil (kombineerituna pesitsusaegse isendite arvu, nende keskmise järglaste arvu ja järglaste eeldatava sügisese suremusega). Enamik liikide puhul saadi küll vaid väga ligikaudsed hinnangud, mille usaldatavus on raskesti määratav. Autorid loodavad aga, et praegused hinnangud on siiski täpsemad kui varasemad.

Tulemused ja arutelu

Tulemused on koondatud tabelisse 1 ja 2. Süstemaatiline järjestus ning ladinakeelsed nimed on antud *AERC TAC's Taxonomic Recommendations* (AERC TAC 2003) järgi. Haruldaste liikide kohta leiab lähemaid andmeid Eesti Linnuharulduste Komisjoni kodulehelt (HK 2009).

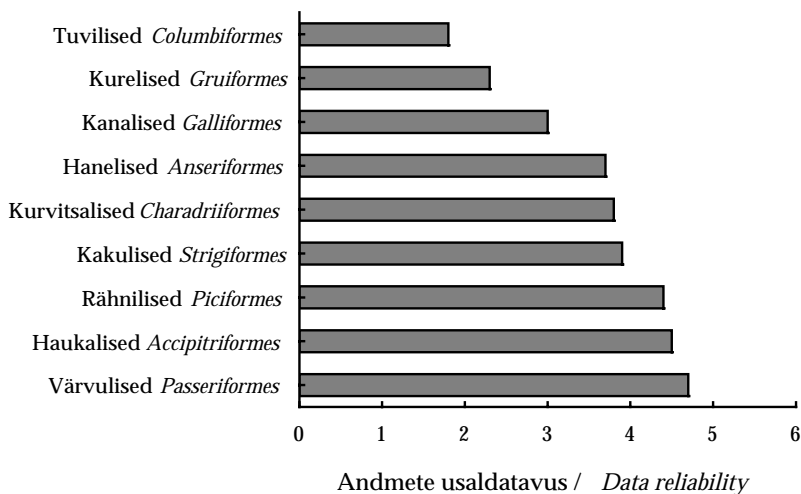
Usaldatav arvuline andmestik oli 31% pesitsevate liikide kohta ning 13% talvitujate kohta (joonis 1), samas kui kvantitatiivne andmestik oli puudulik 14% pesitsevate ja 48% talvituvate liikide puhul. Seega on heameel tõdeda, et võrreldes eelmise arvukushinnanguga (Elts *et al.* 2003) on andmete kvaliteet pesitsejate osas paranenud ja seda eriti just usaldusväärsete andmetega liikide puhul. Põhilise osa andmekvaliteedi tõusust andsid linnuatlase käigus tehtud transektloendused. Samas on andmed talvituvate lindude kohta praktiliselt sama kvaliteediga, mis eelmisel perioodil.

Joonis 1. Pesitsusaegsete ja talviste arvukus hinnangute jaotus usaldatavuse järgi. A tähistab kõige usaldatavamaid, C kõige vähem usaldatavaid hinnanguid.

Figure 1. Distribution of number estimates during breeding and wintering. A indicates the highest and C the lowest reliability.

Meie haudelinnustiku kohta käiv andmestik on eri linnuseltside osas väga erinev (joonis 2). Keskmiselt on parima uuritusega värvulised, kuid hea uuritustasemega on ka haukalised ja rähnised. Liigirohkematest seltsidest on kõige viletsam kaasaegne andmestik tuviliste kohta – viiest liigist ühegi kohta pole meil olemas usaldatavat andmestikku. Kureliste selts paistab silma selge polariseeritusega: kui sookure andmed on maksimaalse usaldatavusega ja rukkiräägu omad keskmise kvaliteediga, siis ülejäänud viie liigi puhul on meie teadmised nende arvukusest väga kesised.

Joonis 2. Haudelinnustiku andmete keskmine kvaliteet arvukamates linnuseltsides. Võrdlusele on võetud vaid need seltsid, mis on meie linnustikus esindatud vähemalt 5 liigiga. Usaldatavuse skaala: 1=vähemusaldatav andmestik (C), 6=usaldatav andmestik (A).

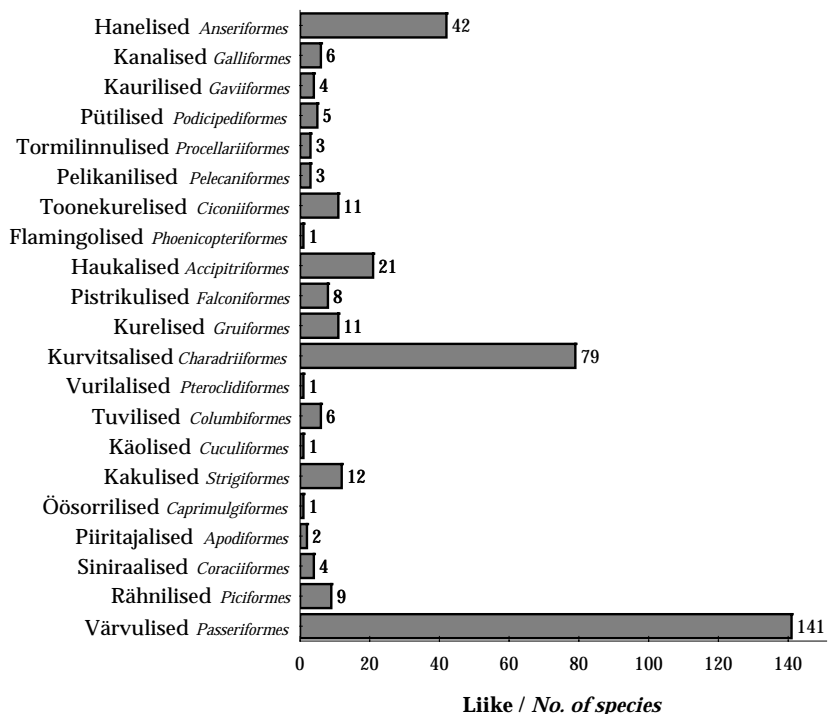
Figure 2. The average quality of estimates of most numerous breeding bird orders. Compared are only orders that contain at least 5 species represented in Estonia. The scale of reliability: 1 = least reliable data (C), 6 = most reliable data (A).

Linnustiku koosseis

Eesti lindude ametlikku nimestikku kuulub 01. 01. 2009 seisuga 371 liiki, millest 366 on looduslikku päritolu ja meil või naabermaades püsiva asurkonna moodustanud sissetalutud liigid (kategoriad A C), 5 teadmata päritoluga liigid (kategooria D). Ametlikku liiginimistusse ei arvata E kategooria liike, keda meil on kohatud 10. E kategooria nimekirja on kantud vaid need vangistusest pääsenud liigid, kes suudavad Eesti tingimustes vastu pidada. Seetõttu ei ole nimekirjas mitmeid meil kohatud vangistusest põgenenud lõunapoolseid (mitteholarktilisi) eksoote nagu näiteks viirpapagoi (*Melopsittacus*

undulatus), maina (*Acridotheres tristis*), lõuna kroonkurg (*Balearica regulorum*) jt., kes suure tõenäosusega Eesti looduses pikemalt elada ei suuda. Eestis pesitseb 225 liiki linde, kelledest 210 liiki on regulaarsed haudelinnud. Talvel esineb meil 158 linnuliiki (regulaarselt 109) ja läbirändel 215 liiki (regulaarselt 204). Eksikülalisi on Eesti lindude nimestikus 110 liiki.

Meie linnustiku liigirohkeim selts on värvulised (141 liiki), liikide arvult on suured veel kurvitsaliste ja haneliste selts, samas kui 4 seltsi on esindatud vaid ühe liigiga (joonis 3).

Joonis 3. Eestis kohatud linnuliikide jaotus seltside lõikes (tulba kõrval olev number näitab liikide arvu).

Figure 3. Species richness of bird orders encountered in Estonia (numbers denote the number of species).

Pesitsusaegne arvukus ja selle muutused

Meie hinnangute kohaselt pesitseb Eestis 13,4–20,4 miljonit paari linde, kusjuures mittevärvulisi on 0,7–1,2 miljonit ning värvulisi 12,7–19,2 miljonit paari. Kõige arvukamaks pesitsejaks on metsvint (*Fringilla coelebs*) 1,7–2,2 miljoni paariga, üle miljoni paari pesitseb ka salu lehelinde (*Phylloscopus sibilatrix*). Maksimumhinnang ületab miljoni künnise veel punarinna (*Erithacus rubecula*) ja pruunselg pöösalinu puhul (*Sylvia communis*). Tugevat pesitsusaegse arvukuse tõusu aastatel 1991–2008 sedastati 23 l liigil, kelledest 10 olid mittevärvulised. Tugev langus oli täheldatav 14 mittevärvulisel ja 5 värvulisel. Seega on uute hinnangute järgi tugevalt kahanevate mittevärvuliste liikide arv kahekordistunud.

Arvukushinnangute tööühm pidi tõdema, et mõnede liikide varasemad hinnangud (Lilleleht & Leibak 1993, Leibak *et al.* 1994, Lõhmus *et al.* 1998, Elts *et al.* 2003) on olnud andmete puudulikkusest tulenevalt ekslikud. Viimaste aastate jooksul on eriti oluliselt paranenud meie teadmised must toonekure (*Ciconia nigra*), rukkiräägu (*Crex crex*) ja paljude värvuliste osas, kelle uued esinduslikumal valimil baseeruvad hinnangud on varasemast oluliselt kvaliteetsemad. Uute andmete alusel tõsteti oluliselt näiteks laanepüü arvukushinnangut. Must toonekure uus arvukushinnang on varasemast seevastu väiksem, põhinedes Kotkaklubi poolt tehtud telemeetrilistel uuringutel: uus hinnang ei viita mitte liigi arvukuse järsule langusele, vaid pigem täpsustunud andmetele liigi pesitsusterritooriumi kasutamise kohta (U. Sellis, suul.).

Talvine arvukus

Lindude talvine arvukus sõltub olukorrast eelnenud sesoonidel, eriti liikide pesitsustulemusest, sügisesest rändest ning talvitumis tingimustest, mistõttu meil talvituvate lindude arv võib kõikuda suurtes piirides. Praeguste hinnangute kohaselt jääb või tuleb talveks meile 0,5–1,7 miljonit isendit mittevärvulisi ja 3,0–7,7 miljonit värvulist, mis teeb talvitujate koguarvuks 3,5–9,4 miljonit lindu. Soodsatel talvedel võib

poole miljoni isendi künnise ületada auli (*Clangula hyemalis*), põialpoisi (*Regulus regulus*), põhjatihase (*Parus montanus*), rasvatihase (*Parus major*) ja urvalinnu (*Carduelis flammea*) arvukus, kusjuures neist kõige arvukamaks on rasvatihane (hinnanguliselt 0,6–1,2 miljonit isendit).

Viimase 18 aasta jooksul on tugevalt tõusnud merikotka (*Haliaeetus albicilla*), hiireviu (*Buteo buteo*), tuttvardi (*Aythya fuligula*), väikekoskla (*Mergus albellus*) ja kühmnokk luige (*Cygnus olor*) talvine arvukus. Värvulistest on tugevat tõusutrendi näidanud rohevint (*Carduelis chloris*) ja roohabekas (*Panurus biarmicus*), kuid viimase talvine arvukus on tugevalt kõikuv. Samal ajal on oluliselt vähemaks jäänud talvituvaid väikepistrikke (*Falco columbarius*), kaelus turteltuvisid (*Streptopelia decaocto*), kanakulle (*Accipiter gentilis*) ja koduvarblasi (*Passer domesticus*). Sinikael pardi (*Anas platyrhynchos*) arvukus küll langes vaadeldava perioodi esimeses pooles, kuid on viimastel aastatel jõudsalt taastunud.

Lõpetuseks peab tõdema, et arvukushinnangute täpsustamisel on endiselt teha veel suur töö, rääkimata arvukustrendide jälgimisest. Loodetavasti aitab lõpetamisjärgus olev haudelindude levikuatlase projekt korrastada meie teadmisi haudelindude kaasaegse leviku kohta. Samal ajal peaksid kõik loendus ja teiste uurimisprojektide planeerijad meeles pidama, et saadavad tulemused oleksid ikka üheselt mõistetavad ja kõlbulikud ka üldistuste tegemiseks. Andmetabelite kriitiline vaatlus näitab, et meil on veel terveid linnuseltse, kelle arvukushinnangud baseeruvad pigem arvamustel kui andmetel. Viidatud lünkade kõrvaldamiseks oleks vajalikud aga heal tasemel suurepinnalised replikatsioonidega loendused.

Tabel 1. Eesti lindude pesitsusaegne staatus ja arvukus. Lühendute seletused on esitatud tekstis.

Table 1. Status and numbers of Estonian birds. See text for abbreviations.

Liik	Kategooria	Staatus	Haudepaaride arv	Trend		Meetod	Usaldatavus		
				Trend					
<i>Species</i>	<i>Category</i>	<i>Status</i>	<i>No. of breeding pairs</i>	1971	90	1991	2008	<i>Method</i>	<i>Reliability</i>
Hanelised Anseriformes									
Kühmnokk luik (<i>Cygnus olor</i>)	A	H L T	3000 3500	++	+	1		A	
Mustluik (<i>C. atratus</i>)*	E	E							
Väikeluik (<i>C. columbianus</i>)****	A	S L T							
Laululuik (<i>C. cygnus</i>)	A	H L T	70 100	+	+	3		A	
Rabahani (<i>Anser fabalis</i>)	A	L (T)							
Lühinokk hani (<i>A. brachyrhynchus</i>)	A	L							
Suur laukhani (<i>A. albifrons</i>)	A	[S] L							
Väike laukhani (<i>A. erythropus</i>)	A	L							
Hallhani (<i>A. anser</i>)	A	H L (T)	600 700	+		1		A	
Vööthani (<i>A. indicus</i>)*	E	E							
Lumehani (<i>A. caerulescens</i>)*	DE	E							
Väike lumehani (<i>A. rossii</i>)*	E	E							
Kanada lagle (<i>Branta canadensis</i>)**	C	S L (T)							
Valgepösk lagle (<i>B. leucopsis</i>)	A	H L [T]	100 160	n,++	++	1		A	
Mustlagle (<i>B. bernicla</i>)****	A	S L							
Punakael lagle (<i>B. ruficollis</i>)	A	[H] L							
Tulipart (<i>Tadorna ferruginea</i>)*	BD	E							
Ristpart (<i>T. tadorna</i>)	A	H L [T]	800 1200	++	(+)	1,6		B	
Mõrsjapart (<i>Aix sponsa</i>)*	E	E							
Mandariinpart (<i>A. galericulata</i>)*	E	E							
Viupart (<i>Anas penelope</i>)	A	H L (T)	100 200	n	++	3		C	
Ameerika viupart (<i>A. americana</i>)*	A	E							
Rääkspart (<i>A. strepera</i>)	A	H L (T)	2000 3000	++	++	3		B C	

Kuupart (<i>A. formosa</i>)*	E	E						
Piilpart (<i>A. crecca</i>)	A	H L T	2000 3000	0	0	3	C	
Ameerika piilpart (<i>A. carolinensis</i>)*	A	E						
Sinikael part (<i>A. platyrhynchos</i>)	A	H L T	30 000 50 000	0	(0)	4	B	
Soopart (<i>A. acuta</i>)	A	H L [T]	50 100			3	C	
Rägapart (<i>A. querquedula</i>)	A	H L	500 1000			3	B C	
Sini rägapart (<i>A. discors</i>)*	A	E						
Puna rägapart (<i>A. cyanoptera</i>)*	E	E						
Luitsnökk part (<i>A. clypeata</i>)	A	H L	1000 1500			3	B C	
Punanökk vart (<i>Netta rufina</i>)*	A	E						
Punapea vart (<i>Aythya ferina</i>)	A	H L T	1000 1500	+		3/5	B C	
Valgesilm vart (<i>A. nyroca</i>)*	A	E						
Tuttvart (<i>A. fuligula</i>)	A	H L T	4000 6000	+,		3	B C	
Merivart (<i>A. marila</i>)	A	H L T	1 10			2	B	
Hahk (<i>Somateria mollissima</i>)	A	H L T	3000 7000	++		2	A B	
Kuninghahk (<i>S. spectabilis</i>)	A	L [T]						
Kirjuhahk (<i>Polysticta stelleri</i>)	A	(S) L T						
Aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	A	S L T						
Mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	A	S L T						
Prillvaeras (<i>M. perspicillata</i>)*	A	E						
Tömmuvaeras (<i>M. fusca</i>)	A	H L T	400 700		(+)	3	B C	
Läänesötkas (<i>Bucephala islandica</i>)*	D	E						
Sötkas (<i>B. clangula</i>)	A	H L T	3000 5000	++	++	3	B	
Kübarkoskel (<i>Lophodytes cucullatus</i>)*	D	E						
Väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>)	A	[S] L T						
Rohukoskel (<i>M. serrator</i>)	A	H L T	800 1200		+	2/5	B	
Jääkoskel (<i>M. merganser</i>)	A	H L T	1500 2000	,+	0	2	B	
Kanalised Galliformes								
Laanepüü (<i>Bonasa bonasia</i>)	A	H T	30 000 60 000		,0	4	A	
Rabapüü (<i>Lagopus lagopus</i>)	A	H T	50 150		+,	4	B	

Teder (<i>Tetrao tetrix</i>)	A	HT	6000 12 000	,0		3	C
Metsis (<i>T. urogallus</i>)	A	HT	1200 2000	,0	0	2	B
Nurmkana (<i>Perdix perdix</i>)	A	HT	4000 8000		( )	2/5,6	C
Pöldvutt (<i>Coturnix coturnix</i>)	A	H	50 5000		++	6	C B
Faasan (<i>Phasianus colchicus</i>)	E	ST int					
Kaurilised Gaviiformes							
Punakurk kaur (<i>Gavia stellata</i>)**	A	S L T					
Järvekaur (<i>G. arctica</i>)	A	H L T	3 10		( )	3	C
Jääkaur (<i>G. immer</i>)*	A	E					
Tundrakaur (<i>G. adamsii</i>)*	A	L [T]					
Pütilised Podicipediformes							
Väikepütt (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	A	H (T)	10 30	n	0	6	C B
Tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>)	A	H L T	2000 3000	+	(0)	3/5	C
Hallpösk pütt (<i>P. grisegena</i>)	A	H L T	300 400	0	0	3/5	C
Sarvikpütt (<i>P. auritus</i>)	A	H L (T)	200 400		(0)	3/5	C
Mustkael pütt (<i>P. nigricollis</i>)*	A	E [H]		(n)			
Tormilinnulised Procellariiformes							
Atlantise tormilind (<i>Calonectris diomedea</i>)*	A	E					
Baleaari tormilind (<i>Puffinus mauretanicus</i>)*	A	E					
Põhja tormipääsu (<i>Oceanodroma leucorhoa</i>)*	A	E					
Pelikanilised Pelecaniformes							
Suula (<i>Morus bassanus</i>)*	A	E					
Kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	A	H L T	9000 14 000	n,++	++	1	A
Pelikan (<i>Pelecanus onocrotalus</i>)*	D	E					
Toonekurelised Ciconiiformes							
Hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>)	A	H L (T)	300 500	+0	0	3	B
Väikehüüp (<i>Ixobrychus minutus</i>)*	A	E		e			
Öohaigur (<i>Nycticorax nycticorax</i>)*	A	E					

Siidhaigur (<i>Egretta garzetta</i>)*	A	E					
Höbehaigur (<i>Casmerodius albus</i>)**	A	S					
Hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)	A	H L T	1500 2000	+	+	3/5	C B
Purpurhaigur (<i>A. purpurea</i>)*	A	E					
Must toonekurg (<i>Ciconia nigra</i>)	A	H	70 80	+		1	A
Valge toonekurg (<i>C. ciconia</i>)	A	H [T]	4000 5000	++	++	3/5	B
Tõmmuiibis (<i>Plegadis falcinellus</i>)*	A	E					
Luitsnökk iibis (<i>Platalea leucorodia</i>)*	A	E					
Flamingolised <i>Phoenicopteriformes</i>							
Heleflamingo (<i>Phoenicopiterus roseus</i>)*	D	E					
Haukalised <i>Accipitriformes</i>							
Herilaseviu (<i>Pernis apivorus</i>)	A	H L	900 1300	0	+	4	B
Must harksaba (<i>Milvus migrans</i>)	A	[H] L			e	3	B
Puna harksaba (<i>M. milvus</i>)*	A	E					
Merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	A	H L T	150 170	,+	++	1	A
Hiid merikotkas (<i>H. pelagicus</i>)*	E	E					
Raipekotkas (<i>Neophron percnopterus</i>)*	A	E					
Kaeluskotkas (<i>Gyps fulvus</i>)*	A	E					
Raisakotkas (<i>Aegypius monachus</i>)*	BD	E					
Madukotkas (<i>Circaetus gallicus</i>)*	A	(H)	0 5	0	( )	2/5	B
Roo loorkull (<i>Circus aeruginosus</i>)	A	H L [T]	500 1000	++	0	2	B
Välja loorkull (<i>C. cyaneus</i>)	A	H L T	100 200			4	B
Stepi loorkull (<i>C. macrourus</i>)*	A	E					
Soo loorkull (<i>C. pygargus</i>)	A	H	300 500	++	+	4	B
Kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>)	A	H L T	300 500	0		4	B
Raudkull (<i>A. nisus</i>)	A	H L T	1500 3000	(+)	0	4	B C
Hiireviu (<i>Buteo buteo</i>)	A	H L T	5000 6000	+	+	4	B
Karvasjalg viu (<i>B. lagopus</i>)	A	L T					
Väike konnakotkas (<i>Aquila pomarina</i>)	A	H	500 600	(+)	0	2	B
Suur konnakotkas (<i>A. clanga</i>)	A	H	10 20	?		1	A

Stepikotkas (<i>A. nipalensis</i>)*	A	E						
Kaljukotkas (<i>A. chrysaetos</i>)	A	H L T	50 60	+	+	1	A	
Kalakotkas (<i>Pandion haliaetus</i>)	A	H L	50 60	+	++	1	A	
Pistrikulised Falconiformes								
Stepi tuuletallaja (<i>Falco naumann</i>)*	A	E						
Tuuletallaja (<i>F. tinnunculus</i>)	A	H L [T]	150 300			4	B C	
Ameerika tuuletallaja (<i>F. sparverius</i>)*	E	E						
Punajalg pistrik (<i>F. vespertinus</i>)	A	[H] L		e		3	C	
Väikepistrik (<i>F. columbarius</i>)	A	H L T	15 30			3	B C	
Lööpistrik (<i>F. subbuteo</i>)	A	H L	500 800	,0	0	4	B	
Jahipistrik (<i>F. rusticolus</i>)*	A	E						
Rabapistrik (<i>F. peregrinus</i>)**	A	S L (T)		e				
Kurelised Gruiformes								
Rooruik (<i>Rallus aquaticus</i>)	A	H L T	1000 2000	+	0	3,6	C	
Täpikhuik (<i>Porzana porzana</i>)	A	H L	1000 10 000		0	3	C	
Väikehuik (<i>P. parva</i>)*	A	H	20 100		0	3	C	
Värbhuik (<i>P. pusilla</i>)*	A	E						
Rukkirääk (<i>Crex crex</i>)	A	H L	30 000 50 000		+	4	B	
Tait (<i>Gallinula chloropus</i>)	A	H L (T)	700 1500	+	0	6	C	
Lauk (<i>Fulica atra</i>)	A	H L T	3000 5000	(0)		3/5	C B	
Sookurg (<i>Grus grus</i>)	A	H L [T]	6500 7500	++	+	4	A	
Neitsikurg (<i>G. virgo</i>)*	A	E						
Väike-trapp (<i>Tetrax tetrax</i>)*	B	E						
Suurtrapp (<i>Otis tarda</i>)*	A	E						
Kurvitsalised Charadriiformes								
Merisk (<i>Haematopus ostralegus</i>)	A	H L	3000 4000	(0)	0	2/5	C	
Karkjalg (<i>Himantopus himantopus</i>)*	A	E						
Naaskelnokk (<i>Recurvirostra avosetta</i>)	A	H	150 300	+	+	3	B	
Jämejalg (<i>Burhinus oedicephalus</i>)*	A	E						

Kõnnu pääsujooksur (<i>Glareola pratincola</i>)*	A	E						
Stepi pääsujooksur (<i>G. nordmanni</i>)*	A	E						
Väiketüll (<i>Charadrius dubius</i>)	A	H L	1000 2000	+	,+	6		C
Liivatüll (<i>C. hiaticula</i>)	A	H L	1000 2000			3		B
Mustjalg tüll (<i>C. alexandrinus</i>)*	A	E						
Roosterind tüll (<i>C. morinellus</i>)*	A	L						
Tundrarüüt (<i>Pluvialis fulva</i>)	A	E						
Rüüt (<i>P. apricaria</i>)	A	H L	3000 4000	0	0,	4		B
Plüü (<i>P. squatarola</i>)	A	L						
Valgesaba kiivitaja (<i>Vanellus leucurus</i>)*	A	E						
Kiivitaja (<i>V. vanellus</i>)	A	H L [T]	40 000 60 000		+	3		B
Suurrüdi (<i>Calidris canutus</i>)	A	[S] L [T]						
Leeterüdi (<i>C. alba</i>)	A	L						
Väikerüdi (<i>C. minuta</i>)	A	L						
Värbrüdi (<i>C. temminckii</i>)**	A	[H] L						
Kiripugu rüdi (<i>C. melanotos</i>)*	A	E						
Älverüdi (<i>C. acuminata</i>)*	A	E						
Kövernokk rüdi (<i>C. ferruginea</i>)	A	L						
Merirüdi (<i>C. maritima</i>)	A	L T						
Soorüdi (<i>C. alpina</i>)	A	H L [T]	200 250			1		A
Plütt (<i>Limicola falcinellus</i>)	A	L						
Ruugerüdi (<i>Tryngites subruficollis</i>)*	A	E						
Mutkas (<i>Philomachus pugnax</i>)	A	H L	20 50	0,		2		B
Mudanep (Lymnocyptes minimus)	A	H L (T)	20 50	0	(0)	2,6		C
Tikutaja (<i>Gallinago gallinago</i>)	A	H L (T)	30 000 50 000	(0)	(0)	3		B
Rohunep (G. media)	A	H	400 600		( )	2		A B
Metskurvits (<i>Scolopax rusticola</i>)	A	H L (T)	30 000 60 000	(+)	(0)	3		B
Mustsaba vigle (<i>Limosa limosa</i>)	A	H	500 700			2,4		B
Vöötsaba vigle (<i>L. lapponica</i>)	A	L						
Väikekoovitaja (<i>Numenius phaeopus</i>)	A	H L	500 800	+	+	4		B
Suurkoovitaja (<i>N. arquata</i>)	A	H L	3000 5000	( )	,+	3		B

Tumetilderd (<i>Tringa erythropus</i>)	A	S L					
Punajalg tilderd (<i>T. totanus</i>)	A	H L [T]	5000 7000			3	B
Lammitilderd (<i>T. stagnatilis</i>)**	A	(H)	0 5		(n)	2	A
Heletilderd (<i>T. nebularia</i>)	A	H L	300 400	+	++	4	B
Metstilderd (<i>T. ochropus</i>)	A	H L	15 000 25 000	(0)	+	4	B
Mudatilderd (<i>T. glareola</i>)	A	H L	3000 4000	0	0	4	B
Hallkibud (<i>Xenus cinereus</i>)*	A	E					
Vihitajad (<i>Actitis hypoleucos</i>)	A	H L	5000 10 000	0	0	5, 6	C
Kivirullijad (<i>Arenaria interpres</i>)	A	H L [T]	100 150			3	B
Suur veetallajad (<i>Phalaropus tricolor</i>)*	A	E					
Veetallajad (<i>P. lobatus</i>)	A	S L					
Puna veetallajad (<i>P. fulicarius</i>)*	A	E					
Laisaba änn (<i>Stercorarius pomarinus</i>)	A	[S] L					
Söödikänn (<i>S. parasiticus</i>)	A	S L					
Pikksaba änn (<i>S. longicaudus</i>)*	A	[S] (L)					
Suuränn (<i>S. skua</i>)*	A	E					
Karbuskajakas (<i>Larus melanocephalus</i>)*	A	E					
Väikekajakas (<i>L. minutus</i>)	A	H L (T)	500 1000	( )		3	B
Harksaba kajakas (<i>L. sabini</i>)*	A	E					
Naerukajakas (<i>L. ridibundus</i>)	A	H L T	30 000 50 000	+		3	B
Kalakajakas (<i>L. canus</i>)	A	H L T	10 000 15 000		0	3	B
Tömmukajakas (<i>L. fuscus</i>)	A	H L (T)	50 100			3	B C
Höbekajakas (<i>L. argentatus</i>)	A	H L T	20 000 30 000	++	+	3	B C
Lõuna höbekajakas (<i>L. michahellis</i>)*	A	E					
Koldjalg höbekajakas (<i>L. cachinnans</i>)*	A	E					
Polaarkajakas (<i>L. glaucoides</i>)*	A	E					
Jääkajakas (<i>L. hyperboreus</i>)	A	(L) T					
Merikajakas (<i>L. marinus</i>)	A	H L T	2000 3000	++	+	2	B
Roosakajakas (<i>Rhodostethia rosea</i>)*	A	E					
Kaljukajakas (<i>Rissa tridactyla</i>)	A	L [T]					
Vandelkajakas (<i>Pagophila eburnea</i>)*	A	E					

Naerutiir (<i>Sterna nilotica</i>)*	A	E					
Räusktiir (<i>S. caspia</i>)	A	H L	150 250	0		2	A
Tutt tiir (<i>S. sandvicensis</i>)	A	H	600 900	++	0	2	A
Jögitiiir (<i>S. hirundo</i>)	A	H L	5000 7000		0	3	B C
Randtiir (<i>S. paradisaea</i>)	A	H L	7000 10 000		0	2	B
Väiketiiir (<i>S. albifrons</i>)	A	H L	400 700	( )	+	2	B C
Habeviires (<i>Chlidonias hybrida</i>)*	A	E					
Mustviires (<i>C. niger</i>)	A	H	1000 2500	+		3	B
Valgetiib viires (<i>C. leucopterus</i>)*	A	E (H)	0 30			1	A
Lõunatirk (<i>Uria aalge</i>)	A	L (T)					
Alk (<i>Alca torda</i>)**	A	H L T	1 10	n	0	3	C
Krüüsel (<i>Cephus grylle</i>)	A	H L T	20 40	0	0	1	A
Väikealk (<i>Alle alle</i>)*	A	E					
Vurilised Pteroclidiformes							
Stepivuril (<i>Syrnhaptes paradoxus</i>)*	B	E					
Tuvilised Columbiformes							
Kodutuvi (<i>Columba livia</i>)	C	H T int	40 000 80 000	+	0	3,6	C
Õõnetuvi (<i>C. oenas</i>)	A	H L (T)	500 1000	( )	( )	3	C B
Kaelustuvi (<i>C. palumbus</i>)	A	H L (T)	50 000 80 000	(0)	(+)	4	B
Kaelus turteltuvi (<i>Streptopelia decaocto</i>)	A	H T	100 200	(++)		5	C
Turteltuvi (<i>S. turtur</i>)	A	H L	1000 3000	+		3/5	C
Suur turteltuvi (<i>S. orientalis</i>)*	A	E					
Käolised Cuculiformes							
Kägu (<i>Cuculus canorus</i>)	A	H L	30 000 50 000	( )	0,+	4	B
Kakulised Strigiformes							
Loorkakk (<i>Tyto alba</i>)*	A	E					
Kassikakk (<i>Bubo bubo</i>)	A	H T	60 120	0		2	B
Lumekakk (<i>B. scandiacus</i>)	A	[L] [T]					
Vöötkakk (<i>Surnia ulula</i>)*** 15.IV 31.VII	A	[H] L (T)					

Värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>)	A	H L T	600 1200	(0)	+	4	B
Kivikakk (<i>Athene noctua</i>)*	B	E					
Kodukakk (<i>Strix aluco</i>)	A	H (L) T	1000 2000		0	4	B
Händkakk (<i>S. uralensis</i>)	A	H (L) T	1500 2500	++	0	4	B
Habekakk (<i>S. nebulosa</i>)*	A	ST					
Kõrvukräts (<i>Asio otus</i>)	A	H L T	500 4000	f	f	4	B
Sooräts (<i>A. flammeus</i>)	A	H L [T]	10 300		f	3	B C
Karvasjalg kakk (<i>Aegolius funereus</i>)	A	H L T	200 400	f		4	B
Öösorilised Caprimulgiformes							
Öösorr (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	A	H L	10 000 20 000		0	3	C
Piiritajalised Apodiformes							
Piiritaja (<i>Apus apus</i>)	A	H L	70 000 150 000	+	0	3	C
Suurpiiritaja (<i>A. melba</i>)*	A	E					
Siniraalised Coraciiformes							
Jäälind (<i>Alcedo atthis</i>)	A	H T	100 500		0	3/5	B C
Mesilasenäpp (<i>Merops apiaster</i>)*	A	E					
Siniraag (<i>Coracias garrulus</i>)	A	H	1 5			2	A
Vaenukägu (<i>Upupa epops</i>)	A	H	5 10		0	2	B
Rähnilised Piciformes							
Väänkael (<i>Jynx torquilla</i>)	A	H L	5000 10 000	0,		4	B
Hallpea rähn (<i>Picus canus</i>)	A	H T	3000 5000	+	(0)	4	B
Roherähn (<i>P. viridis</i>)	A	H T	50 100			2	B
Musträhn (<i>Dryocopus martius</i>)	A	H T	6000 9000	+	+	4	A
Suur kirjurähn (<i>Dendrocopos major</i>)	A	H L T	50 000 100 000	0	+	4	A
Tamme kirjurähn (<i>D. medius</i>)	A	H T	50 200		++	2	B
Valgeselg kirjurähn (<i>D. leucotos</i>)	A	H T	3000 6000	+	+	3	B
Väike kirjurähn (<i>D. minor</i>)	A	H L T	5000 8000	0	(0)	4	B
Laanerähn (<i>Picoides tridactylus</i>)	A	H (L) T	3000 5000	(+)	+	4	B

Värvulised Passeriformes

Stepilööke (<i>Melanocorypha calandra</i>)*	A	E					
Välja väikelööke (<i>Calandrella brachydactyla</i>)*	A	E					
Tuttlööke (<i>Galerida cristata</i>)*	A	(H) [T]	0 5		0	3	B
Nõmmelööke (<i>Lullula arborea</i>)	A	H L [T]	10 000 20 000		(+)	4	B
Pöldlööke (<i>Alauda arvensis</i>)	A	H L T	400 000 700 000			4	A
Sarviklööke (<i>Eremophila alpestris</i>)	A	L [T]					
Kaldapääsuke (<i>Riparia riparia</i>)	A	H L	10 000 20 000	(+)		3	C B
Suitsupääsuke (<i>Hirundo rustica</i>)	A	H L	100 000 200 000			3	C B
Roostepääsuke (<i>H. daurica</i>)*	A	E					
Räästapääsuke (<i>Delichon urbicum</i>)	A	H L	80 000 150 000	+		3	C B
Niidukiur (<i>Anthus richardi</i>)*	A	E					
Mongoolia kiur (<i>A. godlewskii</i>)*	A	E					
Nõmmekiur (<i>A. campestris</i>)	A	H	10 30		( )	5	C
Taigakiur (<i>A. hodgsoni</i>)*	A	E					
Metskiur (<i>A. trivialis</i>)	A	H L	500 000 800 000	(+)		4	B
Sookiur (<i>A. pratensis</i>)	A	H L [T]	150 000 200 000	( )		4	A
Tundrakiur (<i>A. cervinus</i>)	A	L					
Randkiur (<i>A. petrosus</i>)**	A	H L [T]	5 10	0	(0)	3	B
Hänilane (<i>Motacilla flava</i>)****	A	H L	10 000 20 000	(0)		3	B
Kuldhänilane (<i>M. citreola</i>)	A	H	40 80		n,+	2	A
Jõgivästriik (<i>M. cinerea</i>)*	A	H L	1 5		0	2	B
Linavästriik (<i>M. alba</i>)	A	H L (T)	150 000 200 000	0	+	4	B
Siidisaba (<i>Bombycilla garrulus</i>)**	A	L T [S]					
Vesipapp (<i>Cinclus cinclus</i>)	A	H L T	1 10	(n)	0	2	B
Käblik (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	A	H L T	250 000 300 000	(0)	+	4	A
Vösaraat (<i>Prunella modularis</i>)	A	H L [T]	250 000 350 000	+	(+)	4	A
Mägiraat (<i>P. collaris</i>)*	A	E					
Punarind (<i>Erithacus rubecula</i>)	A	H L T	700 000 1 100 000	+	0	4	A
Ööbik (<i>Luscinia luscinia</i>)	A	H L	130 000 200 000	+	+	4	B
Rubiinööbik (<i>L. calliope</i>)*	A	E					

Sinirind (<i>L. svecica</i>)	A	H L	10 50	( )	?	6	C
Sinisaba (<i>Tarsiger cyanurus</i>)*	A	E [H]					
Must lepalind (<i>Phoenicurus ochruros</i>)	A	H L	5000 8000	++	++	3	B
Lepalind (<i>P. phoenicurus</i>)	A	H L	15 000 20 000	( )	(0)	4	B
Kadakatäks (<i>Saxicola rubetra</i>)	A	H L	300 000 400 000	+	(0)	4	A
Kaelustäks (<i>S. torquatus</i>)*	A	E					
Kivitäks (<i>Oenanthe oenanthe</i>)	A	H L	20 000 30 000	0,	0	3	B
Nunn kivitäks (<i>O. pleschanka</i>)*	A	E					
Körbe kivitäks (<i>O. deserti</i>)*	A	E					
Kivirästas (<i>Monticola saxatilis</i>)*	A	E					
Kaelusrästas (<i>Turdus torquatus</i>)	A	L					
Musträstas (<i>T. merula</i>)	A	H L T	300 000 400 000	++	+	4	A
Mustpugu rästas (<i>T. ruficollis</i>)*	A	E					
Hallrästas (<i>T. pilaris</i>)	A	H L T	100 000 200 000	,+		4	B
Laulurästas (<i>T. philomelos</i>)	A	H L [T]	350 000 500 000	(0)	(+)	4	A
Vainurästas (<i>T. iliacus</i>)	A	H L (T)	150 000 200 000		( )	4	A
Hoburästas (<i>T. viscivorus</i>)	A	H L	25 000 35 000		0	4	B
Võsa ritsiklind (<i>Locustella naevia</i>)	A	H L	70 000 100 000	+	+	4	B
Jõgi ritsiklind (<i>L. fluviatilis</i>)	A	H	50 000 80 000	++	++	4	A
Roo ritsiklind (<i>L. luscinioides</i>)	A	H	5000 10 000	n,++	++	3	B
Tarna roolind (<i>Acrocephalus paludicola</i>)*	A	E					
Kõrkja roolind (<i>A. schoenobaenus</i>)	A	H L	150 000 250 000	+	+	4	A
Tiigi roolind (<i>A. scirpaceus</i>)	A	H L	10 000 20 000	+	(+)	3	B
Soo roolind (<i>A. palustris</i>)	A	H L	150 000 300 000	++	++	4	A
Aed roolind (<i>A. dumetorum</i>)	A	H	50 000 100 000	++	++	4	B
Padu roolind (<i>A. agricola</i>)*	A	E					
Rästas roolind (<i>A. arundinaceus</i>)	A	H	10 000 15 000	+	+	3	B
Leet käosulane (<i>Hippolais pallida</i>)*	A	E					
Väike käosulane (<i>H. caligata</i>)*	A	H	5 20		n	2,4	B
Käosulane (<i>H. icterina</i>)	A	H L	120 000 200 000	,0	++	4	A
Mustpea põõsalind (<i>Sylvia atricapilla</i>)	A	H L [T]	300 000 500 000	+	++	4	A

Aed põosalind (<i>S. borin</i>)	A	HL	600 000 900 000	+	++	4	A
Vööt põosalind (<i>S. nisorja</i>)	A	HL	15 000 25 000	+	+	4	B
Väike põosalind (<i>S. curruca</i>)	A	HL	120 000 180 000	(+)	+	4	A
Pruunselg põosalind (<i>S. communis</i>)	A	HL	600 000 1 000 000	++	++	4	A
Kõrbe põosalind (<i>S. nana</i>)*	A	E					
Rohe lehelind (<i>Phylloscopus trochiloides</i>)	A	H	10 000 15 000	++	(0)	4	A
Põhja lehelind (<i>P. borealis</i>)*	A	E					
Kuld lehelind (<i>P. proregulus</i>)	A	(L)					
Vööt lehelind (<i>P. inornatus</i>)	A	L					
Tuhk lehelind (<i>P. humel</i>)*	A	E					
Siberi lehelind (<i>P. schwarzi</i>)*	A	E					
Tõmmu lehelind (<i>P. fuscatus</i>)*	A	E					
Mets lehelind (<i>P. sibilatrix</i>)	A	HL	500 000 650 000	(+)	0	4	A
Väike lehelind (<i>P. collybita</i>)****	A	HL	500 000 650 000	+	0	4	A
Salu lehelind (<i>P. trochilus</i>)	A	HL	1 000 000 1 500 000	+	+	4	A
Pöialpoiss (<i>Regulus regulus</i>)	A	H L T	300 000 400 000	+	( )	4	A
Lääne pöialpoiss (<i>R. ignicapilla</i>)*	A	E					
Hall kärbsenäpp (<i>Muscicapa striata</i>)	A	HL	200 000 300 000	(0)	+	4	A
Väike kärbsenäpp (<i>Ficedula parva</i>)	A	H	50 000 80 000	+	++	4	A
Kaelus kärbsenäpp (<i>F. albicollis</i>)*	A	(H)	0 5		n	2	B
Must kärbsenäpp (<i>F. hypoleuca</i>)	A	HL	200 000 300 000	,+	0	4	A
Roohabekas (<i>Panurus biarmicus</i>)	A	HT	200 2000	n	+++,+	2	B C
Sabatihane (<i>Aegithalos caudatus</i>)****	A	H L T	40 000 90 000	(0)	(0)	3	B
Sootihane (<i>Parus palustris</i>)	A	HT	60 000 100 000		0	4	A
Põhjatihane (<i>P. montanus</i>)	A	H L T	70 000 130 000	(+)		4	A
Taigatihane (<i>P. cinctus</i>)*	A	E					
Tutt tihane (<i>P. cristatus</i>)	A	HT	80 000 140 000		0	4	A
Musttihane (<i>P. ater</i>)	A	H L T	15 000 25 000	f	f	4	B
Sinitihane (<i>P. caeruleus</i>)	A	H L T	100 000 150 000	+	0	4	A
Lasuurtihane (<i>P. cyanus</i>)*	A	E					
Rasvatihane (<i>P. major</i>)	A	H L T	300 000 400 000	+	+	4	A

Puukoristaja (<i>Sitta europaea</i>)	A	HT	60 000 100 000	(0)	(+)	4	A
Porr (<i>Certhia familiaris</i>)	A	H L T	100 000 200 000	+	0	4	A
Kukkurtihane (<i>Remiz pendulinus</i>)	A	H	200 400	++	+0	3,6	C B
Peoleo (<i>Oriolus oriolus</i>)	A	HL	30 000 50 000		+	4	A
Kõnnuõgija (<i>Lanius isabellinus</i>)*	A	E					
Punaselg õgija (<i>L. collurio</i>)	A	HL	40 000 60 000		,+	4	A
Mustlauk õgija (<i>L. minor</i>)*	A	E					
Hallõgija (<i>L. excubitor</i>)	A	H L T	300 600	(0)	0	2	B
Punapea õgija (<i>L. senator</i>)*	A	E					
Pasknäär (<i>Garrulus glandarius</i>)	A	H L T	30 000 50 000	++	+	4	A
Laanenäär (<i>Perisoreus infaustus</i>)*	A	E					
Harakas (<i>Pica pica</i>)	A	HT	15 000 30 000	++		4	A
Mänsak (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	A	H (L) T	5000 10 000	+	+	4	B
Hakk (<i>Corvus monedula</i>)	A	H L T	20 000 50 000	(0)	+	3/5	C
Künnivares (<i>C. frugilegus</i>)	A	HT	8000 12 000	+	(0)	1/5	B C
Hallvares (<i>C. corone</i>)****	A	H L T	40 000 70 000	+		4	B
Ronk (<i>C. corax</i>)	A	HT	4000 6000	++		3	B
Kuldnokk (<i>Sturnus vulgaris</i>)	A	H L T	150 000 250 000		+	3	B
Roosa kuldnokk (<i>S. roseus</i>)*	A	E					
Koduvarblane (<i>Passer domesticus</i>)	A	HT	90 000 130 000	(0)		4	B
Põldvarblane (<i>P. montanus</i>)	A	H L T	60 000 100 000	+	+	4	B
Metsvint (<i>Fringilla coelebs</i>)	A	H L T	1700 000 2200 000	+	0	4	A
Põhjavint (<i>F. montifringilla</i>)	A	H L T	5 50	(0)		3, 6	C
Koldvint (<i>Serinus serinus</i>)	A	H	100 300	+,	0	3	C B
Rohevint (<i>Carduelis chloris</i>)	A	H L T	50 000 80 000	+, (	++	4	A
Ohakalind (<i>C. carduelis</i>)	A	H L T	40 000 60 000	,+	+	4	A
Siisike (<i>C. spinus</i>)	A	H L T	100 000 150 000	(0)	0,	4	A
Kanepilind (<i>C. cannabina</i>)	A	H L T	40 000 60 000		(0)	4	A
Mägi kanepilind (<i>C. flavirostris</i>)	A	L T					
Urvalind (<i>C. flammea</i>)**	A	[H] L T					
Hele urvalind (<i>C. hornemanni</i>)	A	L (T)					

Vööt käbilind (<i>Loxia leucoptera</i>)	A	(L) [T]					
Kuuse käbilind (<i>L. curvirostra</i>)	A	H L T	5000 75 000	f	f	3/5	B
Männi käbilind (<i>L. pytyopsittacus</i>)	A	H (L) T	1000 3000	(0)	(0)	3/5	C
Kõrbeleevike (<i>Bucanetes githagineus</i>)*	A	E					
Karmiinleevike (<i>Carpodacus erythrinus</i>)	A	H L	150 000 250 000	++	++	4	A
Männileevike (<i>Pinicola enucleator</i>)** 15.V 31.VII	A	(L)(T)					
Leevike (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	A	H L T	100 000 200 000	+	0	4	A
Suurnokk vint (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	A	H L T	20 000 40 000	+	++	4	B
Lapi tsiitsitaja (<i>Calcarius lapponicus</i>)	A	L					
Hangelind (<i>Plectrophenax nivalis</i>)	A	L T					
Talvike (<i>Emberiza citrinella</i>)	A	H L T	150 000 200 000	(+),( )		4	A
Põldtsiitsitaja (<i>E. hortulana</i>)	A	H L	300 600	0,		3	C
Põhjatsiitsitaja (<i>E. rustica</i>)*	A	[H] L					
Väiketsiitsitaja (<i>E. pusilla</i>)*	A	E					
Kuldtsiitsitaja (<i>E. aureola</i>)*	A	E					
Rootsiitsitaja (<i>E. schoeniclus</i>)	A	H L T	50 000 100 000	0	+	4	A
Mustpea tsiitsitaja (<i>E. melanocephala</i>)*	A	E					
Halltsiitsitaja (<i>E. calandra</i>)*	A	E [H]					

Linnuharulduste komisjonis kuuluvad käsitlusele / Verification by the Rarities Committee is needed for:

*kõik vaatlused / all records;

** pesitsusteated / breeding records;

*** vaatlused märgitud ajavahemikul / records in given period;

**** kõik vaatlused järgmiste alamliikide kohta: ameerika väikeluik (*Cygnus columbianus columbianus*), lääne-mustlagle (*Branta bernicla hrota*), kirde-mustlagle (*Branta bernicla nigricans*), mustpea-hänilane (*Motacilla flava feldegg*), siberi väike-lehelind (*Phylloscopus collybita tristis*), lääne-sabatihane (*Aegithalos caudatus europaeus*) ja mustvares (*Corvus corone corone*) / all records about the following subspecies: *Cygnus columbianus columbianus*, *Branta bernicla hrota*, *Motacilla flava feldegg*, *Phylloscopus collybita tristis*, *Aegithalos caudatus europaeus* and *Corvus corone corone*.

Tabel 2. Eesti lindude talvine staatus ja arvukus. Lühendite seletused on esitatud tekstis.

Table 2. Status and numbers of Estonian birds. See text for abbreviations.

Liik <i>Species</i>	Arvukus talvel <i>Winter numbers</i>	Trend 1991 2008	Meetod <i>Method</i>	Usalda tavus <i>Reliability</i>
Hanelised Anseriformes				
Kühmnokk luik (<i>Cygnus olor</i>)	5000 15 000	++	1	A
Väikeluik (<i>C. columbianus</i>) ****	5 30	n	1	A
Laululuik (<i>C. cygnus</i>)	100 2000	+	1	A
Rabahani (<i>Anser fabalis</i>)	0 10	(n)		
Hallhani (<i>A. anser</i>)	0 5			
Kanada lagle (<i>Branta canadensis</i>) **	0 20	+	1	A
Viupart (<i>Anas penelope</i>)	0 20	+	1	A
Rääkspart (<i>A. strepera</i>)	0 10	+	1	A
Piilpart (<i>A. crecca</i>)	10 100	+	1	A
Sinikael part (<i>A. platyrhynchos</i>)	10 000 20 000	,++	1	B
Punapea vart (<i>Aythya ferina</i>)	10 30	(0)	1	A
Tuttvart (<i>A. fuligula</i>)	200 2000	++	1	B
Merivart (<i>A. marila</i>)	100 2000	(+)	1	B
Hahk (<i>Somateria mollissima</i>)	20 100		1	B
Kirjuhahk (<i>Polysticta stelleri</i>)	1500 2500	+	1	A
Aul (<i>Clangula hyemalis</i>)	100 000 500 000	( )	1/5,6	C
Mustvaeras (<i>Melanitta nigra</i>)	100 1000	(0)	1	B
Tõmmuvaeras (<i>M. fusca</i>)	20 000 200 000	(0)	1/5	C
Sõtkas (<i>Bucephala clangula</i>)	15 000 30 000	++,0	1	B
Väikekoskel (<i>Mergus albellus</i>)	500 2000	++	1	B
Rohukoskel (<i>M. serrator</i>)	300 1000	+	1	B
Jääkoskel (<i>M. merganser</i>)	4000 8000	+,0	1	B
Kanalised Galliformes				
Laanepüü (<i>Bonasa bonasia</i>)	100 000 150 000	,0	3,6	C B
Rabapüü (<i>Lagopus lagopus</i>)	200 400	+	2,6	B C
Teder (<i>Tetrao tetrix</i>)	20 000 40 000		3,6	C
Metsis (<i>T. urogallus</i>)	3000 5500	0	2/6	B C
Nurmkana (<i>Perdix perdix</i>)	15 000 30 000	( )	2/5,6	C
Kaurilised Gaviiformes				
Punakurk kaur (<i>Gavia stellata</i>) **	5000 20 000	(0)	2/5	C
Järvekaur (<i>G. arctica</i>)	200 1000	(0)	2/5	C
Pütüilised Podicipediformes				
Väikepütt (<i>Tachybaptus ruficollis</i>)	0 10	0	2	B

Tuttpütt (<i>Podiceps cristatus</i>)	30 300	+	1	A
Hallpösk pütt (<i>P. grisegena</i>)	10 30	(0)	1	A
Sarvikpütt (<i>P. auritus</i>)	0 10		1	A
Pelikanalised <i>Pelecaniformes</i>				
Kormoran (<i>Phalacrocorax carbo</i>)	100 300	+,0	1	A
Toonekurelised <i>Ciconiiformes</i>				
Hüüp (<i>Botaurus stellaris</i>)	0 5	0	3	B
Hallhaigur (<i>Ardea cinerea</i>)	30 300	++,0	1	A
Haukalised <i>Accipitriformes</i>				
Merikotkas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)	600 900	++	4	A B
Välja loorkull (<i>Circus cyaneus</i>)	10 50	+	2/5	B
Kanakull (<i>Accipiter gentilis</i>)	300 500		3,6	C
Raudkull (<i>A. nisus</i>)	1500 3000	(0)	3,6	C
Hiireviu (<i>Buteo buteo</i>)	500 3000	++	3,6	B
Karvasjalg viu (<i>B. lagopus</i>)	10 300	0	2	C
Kaljukotkas (<i>Aquila chrysaetos</i>)	150 200	+	4	B
Pistrikulised <i>Falconiformes</i>				
Väikepistrik (<i>Falco columbarius</i>)	1 10		3	B
Rabapistrik (<i>F. peregrinus</i>) **	0 5	(0)	6	C
Kurelised <i>Gruiformes</i>				
Rooruik (<i>Rallus aquaticus</i>)	1 20	n	2	C
Tait (<i>Gallinula chloropus</i>)	0 5			
Lauk (<i>Fulica atra</i>)	10 1500	+	1	A
Kurvitsalised <i>Charadriiformes</i>				
Merirüdi (<i>Calidris maritima</i>)	50 150	n	2	B
Mudaneppe (<i>Lymnocyptes minimus</i>)	0 20	(0)	6	C
Tikutaja (<i>Gallinago gallinago</i>)	0 5			
Metskurvits (<i>Scolopax rusticola</i>)	0 20	(0)	6	C
Väikekajakas (<i>Larus minutus</i>)	0 500	(0)	1/5	C
Naerukajakas (<i>L. ridibundus</i>)	100 2000	+	2	B
Kalakajakas (<i>L. canus</i>)	1000 10 000	0	2	B
Tömmukajakas (<i>L. fuscus</i>)	0 5	0	2	B
Höbekajakas (<i>L. argentatus</i>)	20 000 40 000	+	3	B
Jääkajakas (<i>L. hyperboreus</i>)	1 5	n	1	A
Merikajakas (<i>L. marinus</i>)	1000 2000	0	3	B
Lõunatirk (<i>Uria aalge</i>)	0 25	(0)	3/5	C
Alk (<i>Alca torda</i>) **	300 1000	(0)	1/5	C
Krüüsel (<i>Cephus grylle</i>)	1000 3000	(0)	1/5	C

Tuvilised Columbiformes

Kodutuvi (<i>Columba livia</i>)	80 000 200 000	0	3	C
Õõnetuvi (<i>C. oenas</i>)	0 10	(0)	3	B
Kaelustuvi (<i>C. palumbus</i>)	0 20	(n)	3	B
Kaelus turteltuvi (<i>Streptopelia decaocto</i>)	30 200		6	C

Kakulised Strigiformes

Kassikakk (<i>Bubo bubo</i>)	150 300		2,6	B C
Lumekakk (<i>B. scandiacus</i>)	0 1			
Vöötakk (<i>Surnia ulula</i>) ***15.IV 31.VII	0 20	(0)	2	B
Värbkakk (<i>Glaucidium passerinum</i>)	1000 3000	+	6	C
Kodukakk (<i>Strix aluco</i>)	3000 6000	0	2,6	B
Händkakk (<i>S. uralensis</i>)	4000 6000	0	2,6	B
Habekakk (<i>S. nebulosa</i>) *	1 10	0	2	C
Körvukräts (<i>Asio otus</i>)	100 400	(0)	6	C
Karvasjalg kakk (<i>Aegolius funereus</i>)	100 1000	?	6	C

Siniraalised Coraciiformes

Jäälind (<i>Alcedo atthis</i>)	10 100	f	2/5	B
----------------------------------	--------	---	-----	---

Rähnilised Piciformes

Hallpea rähn (<i>Picus canus</i>)	5000 10 000	(0)	4,6	C B
Roherähn (<i>P. viridis</i>)	100 200		4,6	C B
Musträhn (<i>Dryocopus martius</i>)	10 000 20 000	(0)	4,6	B C
Suur kirjurähn (<i>Dendrocopos major</i>)	50 000 300 000	0	3,6	B C
Tamme kirjurähn (<i>D. medius</i>)	100 300	n	3	B C
Valgeselg kirjurähn (<i>D. leucotos</i>)	4000 8000	0	3	C B
Väike kirjurähn (<i>D. minor</i>)	8000 20 000	0	4,6	C B
Kolmvarvas rähn (<i>Picoides tridactylus</i>)	2000 5000	0	4,6	B C

Värvulised Passeriformes

Pöldlööke (<i>Alauda arvensis</i>)	1 10	(0)	2	B
Linavästrik (<i>Motacilla alba</i>)	0 5	(0)	2	B
Siidisaba (<i>Bombycilla garrulus</i>) **	500 20 000	f	6	C
Vesipapp (<i>Cinclus cinclus</i>)	100 300	(0)	2	B
Käblik (<i>Troglodytes troglodytes</i>)	50 500	(0)	6	C
Punarind (<i>Erithacus rubecula</i>)	10 100	0	6	C
Musträstas (<i>Turdus merula</i>)	5000 10 000	+	3,6	C
Hallrästas (<i>T. pilaris</i>)	1000 100 000	0	3,6	C
Vainurästas (<i>T. iliacus</i>)	0 25			
Mustpea põosalind (<i>Sylvia atricapilla</i>)	0 5			
Pöialpoiss (<i>Regulus regulus</i>)	200 000 600 000	0	3	C B
Roohabekas (<i>Panurus biarmicus</i>)	100 3000	++f	3,6	C
Sabatihane (<i>Aegithalos caudatus</i>) ****	10 000 100 000	+	3,6	C
Soothihane (<i>Parus palustris</i>)	100 000 200 000	0	3,6	C

Põhjatihane (<i>P. montanus</i>)	300 000 600 000	0	3,6	C
Tutt tihane (<i>P. cristatus</i>)	200 000 300 000	0	3,6	C
Musttihane (<i>P. ater</i>)	30 000 60 000		3,6	C
Sinitihane (<i>P. caeruleus</i>)	200 000 400 000	+	3,6	C
Rasvatihane (<i>P. major</i>)	600 000 1200 000	+	3,6	C
Puukoristaja (<i>Sitta europaea</i>)	100 000 200 000	+	3,6	C
Porr (<i>Certhia familiaris</i>)	150 000 300 000	(+)	3,6	C
Hallõgija (<i>Lanius excubitor</i>)	400 3000	+	4/5	B
Pasknäär (<i>Garrulus glandarius</i>)	100 000 250 000	+0	3,6	C
Harakas (<i>Pica pica</i>)	40 000 80 000		3,6	C
Mänsak (<i>Nucifraga caryocatactes</i>)	20 000 40 000	(0)	3,6	C
Hakk (<i>Corvus monedula</i>)	100 000 200 000	+	3,6	C
Künnivares (<i>C. frugilegus</i>)	100 300	+	3	B C
Hallvares (<i>C. corone</i>) ****	150 000 300 000		3,6	C
Ronk (<i>C. corax</i>)	15 000 25 000		3,6	C
Kuldnokk (<i>Sturnus vulgaris</i>)	100 2000	+	3	C B
Koduvarblane (<i>Passer domesticus</i>)	200 000 300 000		3,6	C
Põldvarblane (<i>P. montanus</i>)	150 000 250 000	(+)	3,6	C
Metsvint (<i>Fringilla coelebs</i>)	100 1000	+	3,6	C B
Põhjavint (<i>F. montifringilla</i>)	10 500	(0)	3,6	C
Rohevint (<i>Carduelis chloris</i>)	100 000 300 000	++	3,6	C
Ohakalind (<i>C. carduelis</i>)	10 000 40 000	0	3,6	C
Siisike (<i>C. spinus</i>)	10 000 300 000	f	3,6	C
Kanepilind (<i>C. cannabina</i>)	10 200	(0)	3	C
Mägi kanepilind (<i>C. flavirostris</i>)	10 200	(0)	3	C
Urvalind (<i>C. flammea</i>)	10 000 500 000	f	3,6	C
Hele urvalind (<i>C. hornemannii</i>)	0 5 000	(0)	6/5	C
Kuuse käbilind (<i>Loxia curvirostra</i>)	1000 300 000	f	3,6	C
Männi käbilind (<i>L. pytyopsittacus</i>)	2000 15 000	(0)	3,6	C
Männileevike (<i>Pinicola enucleator</i>)***	0 100	(0)	6	C
15.V 31.VII				
Leevike (<i>Pyrrhula pyrrhula</i>)	100 000 300 000	+	3,6	C
Suurnokk vint (<i>Coccothraustes coccothraustes</i>)	100 500	(+)	6	C
Hangelind (<i>Plectrophenax nivalis</i>)	200 1000	(0)	3	C B
Talvike (<i>Emberiza citrinella</i>)	100 000 400 000	0	3,6	C
Rootsiitsitaja (<i>E. schoeniclus</i>)	10 100	n	2	B

Status and numbers of Estonian birds, 2003–2008

The current paper includes the new taxonomic list of Estonian breeding and wintering bird species and their abundance estimates. Up to 01.01.2009, official list of Estonian birds contains 371 bird species (366 species belong to categories A C and 5 species to category D). Breeding has been confirmed in 225 species (210 regular). 158 species have been observed in winterer (109 regularly) and 215 species on migration (204 regularly). 110 species are encountered occasionally. In 23 species there was strong increase and in 19 species strong decrease in breeding numbers during 1991–2008. According to this study 13.4–20.4 million pairs of birds are breeding and 3.5–9.4 million birds are wintering in Estonia.

Tänuavaldus. Autorid tänavad kõiki linnuloendustes kaasalööjaid.

Kirjandus: — **AERC TAC 2003.** AERC TAC's Taxonomic Recommendations. Online version: http://www.aerc.eu/aerc_tac.htm — **HK 2009:** Eesti Linnuharulduste Komisjoni koduleht: <http://www.eoy.ee> — **Elts, J., Kuresoo, A., Leibak, E., Leito, A., Lilleleht, V., Luigujõe, L., Lõhmus, A., Mägi, E. & Ots, M. 2003.** Eesti lindude staatus, pesitsusaegne ja talvine arvukus 1998–2002. *Hirundo* 16: 58–83. — **Hildén, O. & Saris, F. 1990.** A new project on population trends in European breeding birds. In: Štastný, K. & Bej ek, V. (eds.) *Bird Census and Atlas Studies. Proc. XIth Int. Conf. on Bird Census and Atlas Work: 353–360.* Prague. — **Leibak, E., Lilleleht, V. & Veromann, H. (eds.) 1994.** *Birds of Estonia. Status, Distribution and Numbers.* Estonian Academy Publishers, Tallinn. — **Lilleleht, V. & Leibak, E. 1993.** Eesti lindude süstemaatiline nimestik, staatus ja arvukus. *Hirundo* 1/1993: 3–50. — **Lõhmus, A., Kuresoo, A., Leibak, E., Leito, A., Lilleleht, V., Kose, M., Leivits, A., Luigujõe, L. & Sellis, U. 1998.** Eesti lindude staatus, pesitsusaegne ja talvine arvukus. *Hirundo* 11: 63–83.